POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

POSAMEZNA ŠTEVILKA 1.25 DIN

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTKIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5 poštni predal 22. telefon 2326. Čekovni račun št 14 335 — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 5 • Maribor, sobota, dne 13 januarja 1940 • Leto XV

Vojna je postavila v ospredje socialno vprašanje

Vlade iščejo sodelovanje s strokovnimi organizacijami

Z vstopom v vojno so prizadete dežele takoj z raznimi ukrepi močno posegle v veljavno socialno zakonodajo. Splošno je bil podaljšan delovni čas ter dosedanja nadurna doklada ali odpravljena ali znižana. Razveljavljene so bile tudi razne določbe socialnih zakonov. Najbolj radikalno je v tem oziru ravnala Nemčija, ki je popolnoma spremenila socialno zakonodajo republikanske Nemčije. Nasprotno pa je socialna zakonodaja ostala skoraj nedotaknjena v Veliki Britaniji. Vlada si je sicer priskrbela prav posebna pooblastila, toda prepušča strokovnim organizacijam kontrolo nad svojimi ukrepi.

Že ta okoliščina kaže, da želi vlada ostati s strokovnimi organizacijami v dobrih odnošajih, kar še zlasti potrjuje odredba predsednika vlade Chamberlaina, da morajo vsa ministrstva povabiti strokovne organizacije v sosvete, v svrho praktičnega sodelovanja med vlado in strokovnimi organizacijami.

Po enakem pravcu dela Francija. Ne da bi hoteli te dogodke precenjevati, moremo pa le reči, da s tem nastaja popolnoma nov razvoj strokovnih organizacij, ki ne bo ostal omejen samo na Anglijo in Francijo, marveč se utegne razširiti tudi na druge dežele. Tudi na Balkanu je opažati neko novo orientacijo napram strokovnim organizacijam. Najbolj vidna je ta v Romuniji. Tam so bile strokovne organizacije še pred nekaj časom pred razpustom. Vsak dan jim je grozil nasilni razpust. Sedaj so pa že dobile zakonito priznanje v deželi. Ob uri nevarnosti je vlada razumela, kakšen faktor moči je zdravo delavsko strokovno gibanje v boju za nacionalno neodvisnost in svobodo.

Nimamo danes torej samo dobo socialne reakcije, ki se pojavlja v modernih oblikah, ampak tudi dobo, ki odstranjuje obstoječe predsodke proti delavskim strokovnim organizacijam. — Vlade so danes moralno prisiljene, da iščejo zvezo z njimi in sodelovanje, kar verjetno tudi tedaj ne bo moglo biti drugače, ko topovi utihnejo.

S tem smo v glavnem označili posledice vojne za strokovne organizacije in javni njih pomen. V sedanjih razmerah je ugled organizacij narasel, po vojni ga morajo te še dvigniti s svojim resnim smotrenim delom, s popolno solidarnostjo delavskega razreda.

— — —

Na Finskem zastoj vojaških operacij

Na finskih bojiščih je po več kot enomesečnih bojih nastopilo zatišje in potrjujejo to obojestranska poročila.

Na vzhodni fronti se nahajajo ruske čete približno v svojih izhodnih postojankah, na enem ali dveh mestih stoje Finci nekoliko na ruskem ozemlju.

V splošnem pa se zatrjuje, da bo mir na finskih bojiščih le kratkotrajen.

Velika ruska ofenziva proti Finski

Kodanjski »Sozialdemokraten« poroča, da so Rusi mobilizirali vojsko dva milijona mož proti Finski. Na fronti se nahaja že 800.000 vojakov, okoli 1 milijon 200.000 jih pa še vežbajo za fronto.

Italijansko orožje namenjeno na Finsko

Italija je poslala na Finsko 35 vagonov orožja in 20 letal. To pošiljko je Nemčija zadržala in je na protest italijanskega poslanika v Berlinu pošiljko vrnila. Italijanski listi pravijo, da je Italija upravičena podpirati Fince z orožjem in pošiljati orožje preko Nemčije, ker vojna med Sovjetsko Rusijo in Finsko ni bila napovedana.

Odstavljen ruski komisar za letalsko industrijo

Komisar za letalsko industrijo v Sovjetski Rusiji, Mihajlo Kaganović, je bil po poročilu agencije »Taas« razrešen dolžnosti, na njegovo mesto pa je bil imenovan Čukarin.

— — —

Vojna na zapadu

Na zapadni fronti ni ničesar novega in razen manjših izvidniških bojev ni drugih dogodkov.

Letalski boji

Nad nemškim otokom Sylt so se spoprijeli angleški in nemški avijoni. Eno angleško letalo je bilo sestreljeno, eno nemško letalo je padlo v morje, dve pa sta poškodovani morali pristati na danskem ozemlju, kjer so posadki internirali. Eno nemško letalo je moralo pristati v Belgiji.

Nemci so izvršili dne 11. t. m. večje število poletov nad najrazličnejšimi pasovi angleške obale. Bomb niso metali in so bili končno pregnani od protiletalskih topov in letal.

Nemci so z letalskimi bombami potopili dva manjša angleška parnika in dva danska.

Vojne bo konec pred letom dni?

Napoved angleškega finančnega ministra.

Leto je sicer dolgo, ali kljub temu so besede angleškega finančnega ministra razveseljive, če pravi, da bo vojne konec pred letom dni.

Sir John Simon je govoril v svojem volilnem okraju. Rekel je med drugim:

Kdor mirno in nepristransko presoja objavljene dokumente politične diplomatske delavnosti, mora vedeti, da obstoja stalno težnja po miru in pravični rešitvi sporov. Veliki Britaniji je bila vojna usiljena s politiko sile. In zmaga bo dosežena z veliko požrtvovalnostjo. Čvrsto pa verujem, da bo konec vojne, preden poteče še eno leto. Priliko bomo imeli, da se o tem prepričamo. In tako naj bo!

Bodoča avstrijska vlada v Parizu

Avstrijski emigrantski odbor

se je ustanovil v Parizu. Francoska vlada ga priznava v omejeni meri kot pripravljalno vlado eventualne nove Avstrije.

— — —

Nemški delavci in vojna

Izplačila mezde v bonih

»Das schwarze Korps« poroča, da se morajo mezde in plače delavcev in nameščencev ponovno znižati. Odbitek od mezd bo vrhu tega znašal 10 odstotkov. Polovica preostale mezde bo izplačana v bonih za štednjo (vojno posojilo), polovica pa v bonih, ki bodo služili za nakup hrane in plačevanje strankinih prispevkov. Nadalje so ukinili na železnicah vse olajšave,

Bolgarija pristopi balkanski zvezi?

Poskus Turčije, da pridobi Bolgarijo.

Turški državni podtajnik za zunanje posle je bil v Sofiji zaradi pristopa Bolgarije v balkansko zvezo. Menemendžoglu je obljubil, da predloži vladi v Sofiji predloge glede sporazuma. Predloge pošlje na vpogled tudi članom balkanske zveze. Kaže torej, da Bolgarija v bodoče opusti svoja posebna pota v politiki.

Rumunija ne odstopi niti pedi zemlje

Izjava rumunskega kralja.

Rumunski kralj Karel je pretekli teden obiskal Besarabijo in je ob tej priliki imel tudi nagovor na deputacije, ki so ga prišle pozdravit. V svoji izjavi je podčrtal, da bo Rumunija pravična do narodnih manjšin, ki žive v njenih mejah, da pa ne bo odstopila nikomur niti pedi rumunske zemlje. Meje Rumunije so dokončno začrtane. — Ta izjava je vzbudila mnogo pozornosti.

Industrijci se pritožujejo proti kontroli cen

Konferenca industrijskih zbornic in organizacij v državi se je bridko pritoževala nad naredbo o kontroli cen. — Gospodarstvo, pravijo, samo preprečuje zvišanje cen, ker je zanj važna stalnost cen. Splošno nadzorstvo in določevanje cen se ne more ozirati na elemente kalkulacije, ki se izpreminjajo. Kontrola cen bi se dejansko smela nanašati le na direktne življenjske potrebščine, ne pa tudi na industrijo. — Cene se ne morejo določiti na rok, ker vsak čas lahko povzročijo realni elementi njihovo spremembo.

Važna komponenta miru in reda

V vseh »modernih« državah« se jako mnogo govori o ukrepih zaradi miru in reda v državi. Tako delajo tudi pri nas nekateri ljudje. Ne vprašujejo, zakaj se »kali red in mir« niti se ne vprašujejo, kaj je temu vzrok.

Prav podobno politiko je dr. Stojadinović, ki še vedno ne da miru, vodil kot predsednik vlade. Nastopal je proti delavskemu gibanju, izgnal iz delavske zbornice zastopnike delavskih organizacij in obljubljal, kako bo razkrinkal delovanje delavskih zastopnikov v njih. Politika je šla za tem, da delavske, zlasti svobodne, organizacije ne kot organizacije in ne v delavskih socialnopolitičnih ustanovah ne bodo imele nobene besede več. Ta politika je zaradi javnega mnenja propadla.

Vsa ta preganjanja delavskih organizacij so moralno zbujala nejevoljo in tembolj še, ker se organizacijam in delavskim zbornicam ni moglo ničesar očitati, ničesar navesti, kar bi tudi le z zakonitega stališča opravičevalo ukrepe proti delavstvu v organizacijah in v socialnopolitičnih ustanovah. Ukrepi so torej utegnili imeti le zgoraj navedeni namen.

Delavske svobodne strokovne organizacije so kljub zapostavljanju ohranile svoj značaj in svojo organizacijsko kompaktnost ter solidarnost v zavesti, da povzročeno zlo ne more biti trajno in da imajo potrebno moralno silo, da bodo premagale vso trdoto ukrepov.

Kako napačno je bilo ravnanje nekaterih politikov nam pove načelo pedagogije. Tudi v vojski, kjer hočejo imeti red, pravijo, da je treba vojaka zaposliti in z njim delati. Dober učitelj mora živeti s šolarji, z njimi delati, z njimi čutiti in deliti tudi z njimi mišljenje, potrebe, pa ne bo imel v razredu nikdar malomarnih ali celo nedisciplinirani šolarjev. In to, kar velja za šolo, velja tudi za javno življenje in še bolj, ker prihajajo v javnem življenju zreli ljudje v poštev.

Tako je tudi bilo v svobodnih strokovnih organizacijah in v socialnopolitičnih ustanovah. Delavci so razmišljali in razpravljali sami o svojih težnjah in jih skušali uveljaviti.

Ta sistem se mora povrniti. Zaradi tega naj strokovne organizacije goje solidarnost, se omejujejo na svoj delokrog. Ostanejo naj v sodružnih odnošajih z bratskimi organizacijami po vsej državi ter se najstrožje izogibajo razkrajalnega vpliva, ki bi imel kakršnekoli druge tendence. Delavski razred je en sam pri nas in povsod. Zato se mora povsod krepiti in tvoriti eno samo celoto.

Vojna se ne sme zaključiti s kompromisom

Razlaga Rooseveltovega govora.

Znani govornik na radiu Rajmund Grane Sing je povedal ta komentar Rooseveltovemu govoru:

»Evropa mora izvajati gotove sklepe iz predsednikove poslanice. Prvi sklep je, da ni verjetno, da bi Amerika hotela sodelovati v vojni. Drugi sklep je, da je vlada ameriških Zedinjenih držav čvrsto odločena, podpreti vse miroljubne napore v Evropi. Tretji sklep je, da Amerika smatra, da se vojna ne sme končati z nikakršnim kompromisom, marveč, da morajo biti osigurane demokratične svoboščine. Četrti sklep je, da ameriške Zedinjene države pričakujejo priliko, da bodo sodelovale v miroljubnih akcijah, ali da ne nameravajo sodelovati na mirovni konferenci.

Nov volilni zakon od vlade odobren

Slovenija bo imela 6 volilnih okrožij in 23 poslancev.

Na seji vlade dne 11. januarja je bil sprejet osnutek volilnega zakona, ki določa, da bo imela bodoča narodna skupščina 290 poslancev, izvoljenih po okrožjih in 50 poslancev, izvoljenih na državni listi. Državno listo bo smela postaviti samo tista stranka, ki bo kandidirala vsaj v 15 okrožjih.

Slovenija bo volila 23 poslancev, od tega jih bo odpadlo dva na mesto Ljubljano, eden na mesto Maribor, ki bo volilni srez za sebe, ostali pa bodo izvoljeni v okrožjih.

Razprava o zakonu o zborovanjih in združenjih

Vlada je pričela z razpravo zakona o zborovanjih in združenjih.

Verjetno je, da bo v doglednem času prišel v razpravo tudi nov tiskovni zakon.

Za povišanje minimalne mezde

Anketa o minimalnih mezdah

bo dne 23. t. m. Pravijo, da se bo minimalna mezda zvišala na din 3.— in posebej določila minimalna mezda za nameščence.

Obrtniška zbornica za Slovenijo

Deputacija slovenskih obrtnikov je bila pri banu dravske banovine dr. Natlačenu zaradi dovolitve posebne obrtniške zbornice izven TOI. Ban je rekel, da obrtniki dobe svojo zbornico. Še nekaj zadržkov je, ki pa ustanovitve ne bodo preprečili. Tozadevni predlog je že tudi predložen ministrstvu v podpis.

Razno

Dvorec »Suvobor« na Bledu so podrli, ker nameravajo sezidati novega v alpskem slogu. Dvorec je bil prej last kneza Ernesta Windischgrätza, po vojni pa je bil poklonjen kralju Aleksandru I.

Pri potovanju v Italijo sme vsakdo vzeti s seboj 200 lir v bankovcih po 10 lir, 50 lir pa v kovanem denarju, razen tega kreditno pismo v znesku do 3000 lir ali hotelsko pismo do zneska 2500 lir.

Nov mrzel val je zajel Romunijo, kjer je temperatura padla na 27 do 38 stopinj pod ničlo. Na Letonskem je pa tako hud mraz, da je temperatura padla na 41 stopinj pod ničlo.

Koliko prebivalcev ima Italija. Po ljudskem štetju je imela Italija dne 30. novembra 1939 44,502.000 prebivalcev.

Proizvodnja železne rude v Italiji. Italija je pridobivala l. 1929. v svojih rudnikih 1,385.552 ton železne rude, l. 1938. pa 1,920.930 ton. — Cenijo, da se nahaja v italijanskih rudnikih železa okroglo 100 milijonov ton železne rude.

Vpoklici Nemcev iz gospodarskih podjetij v inozemstvu. Nemška vlada se zaveda velike važnosti gospodarskih postojank nemškega kapitala v inozemstvu. Zato se je odločila, da ne bo vpoklicala nobenega izmed količkaj vidnejših predstavnikov ali pa sodelavcev v teh gospodarskih podjetjih v vojaško službo. Kajti tudi največje junaštvo, ki bi ga bili zmožni iz inozemstva v vojaško službo vpoklicani Nemci ne bi odtehtalo škode, ki bi nastala vsled desorganizacije ali pa propasti finančnih, industrijskih in trgovskih podjetij nemškega kapitala v inozemstvu.

Stanje železnic v Nemčiji. Kljub motoriziranju transportnih sredstev so železnice ostale še vedno eden najglavnejših življenjskih živcev vsake države, zlasti pa v Nemčiji, ki mora šteditі z bencinom oz. nafto. V l. 1936 do 1937 se je dvignil promet na nemških železnicah vsled oboroževanja za 62 odstotkov. V istem času pa se je vozovni park znižal za 6 odstotkov. Po zasedbi Avstrije je Nemčija pričela graditi Siegfriedovo linijo. Za dovažanje materijala je rabila dnevno 8000 vagonov, t. j. 4.5 odstotkov vsega vsakodnevnega uporabljanega železniškega parka. V prvi polovici l. 1939 je znašal prevoz računano na tarifni kilometer in tono 30 odstotkov več kot v istem času l. 1938. L. 1938 je bilo nameščenih pri železnici 70.000 novih delavcev, vendar ne pri prometu, ampak pri gradbi. Obenem je bilo objavljeno, da se 65 letnih železničarjev ne sme več vpokojiti, ampak da morajo nadaljevati službo, in da se v pisarnah in pri blagajnah zaposlijo žene. — Število voznih kilometrov na glavo uslužbenca se je povečalo. L. 1938 je bilo ustavljenih cela vrsta brzovlakov. Istočasno je pričel zastajati tovorni promet. Prenehal je reden dovoz premoga, žita, moke in krompirja. Izšla je nato uredba, da je treba letno zgraditi 12.000 novih tovornih vagonov. Toda tudi to ni zadostovalo. Vsled tega so sklenili četrtletko, t. j. da bodo zgradili v letih 1940 do 1943 6000 lokomotiv, 10.000 osebnih voz, 112.000 tovornih voz in 17.000 motoriziranih voz. Stroški so bili preračunjeni na 3.5 milijard mark, skupni stroški za vozovni park, kolodvore, tračnice in varnostne naprave na 10 milijard. Ta program bi se bil moral pričeti izvajati l. 1940. Sedaj pa je pričela vojna. Posledica teh razmer na nemških železnicah je, da promet zastaja in da se množe nesreče. (»Pariser Tagblatt«).

Trgovine, ki ne morejo dobiti blaga za prodajo, bodo v Nemčiji zaprli. V bankah naložena razpoložljiva sredstva takih trgovin bodo zasežena za državna posojila. S tem ukrepom bo likvidiranih cela vrsta malih trgovin.

Samostani v bivši Avstriji. Cela vrsta samostanov v bivši Avstriji služi sedaj vojnim svrham. V pretežni večini se nahajajo v samostanih vojaške bolnišnice. Benediktinski samostan v Admontu je bil razlaščen v korist dežele Štajerske. Samostan Stams na Tirolskem so morali menihi izprazniti, ker so v njem naselili južnotirolske Nemce. Kapelo jezuitske šole Stella Mattutina v Feldkirchu so prepolovili in v eni polovici uredili vojaško bolnišnico.

7 rudarjev v Ameriki ubitih. V nekem rudniku v bližini mesta Bartley je nastala eksplozija, pri kateri je bilo 7 rudarjev ubitih, 95 pa zasutih globoko pod zemljo. Reševalni akciji se je posrečilo nekaj zasutih rudarjev rešiti, kljub napornim reševalnim delom pa je le malo upanja, da bi se posrečilo rešiti vse zasute rudarje.

Doma in po svetu

V februarju napovedujejo nekateri listi volitve v narodno skupščino, drugi pa zopet trdijo, da se bo nadaljevalo s preureditvijo države in da bomo dobili še srbsko in slovensko banovino, urejeno po hrvaškem vzorcu. »Slovenec« pravi, »da večina politične javnosti ne more razumeti, da bi mogel kdo iti na volitve v tako neurejenih razmerah, kakor so sedaj, in v tako hudem času, kakor ga doživljamo in dopustiti, da bi se volilni boj vodil o tako težkem in važnem ter še vedno odprtem vprašanju, kakršno je vprašanje preureditve drugih pokrajin izven banovine Hrvatske.« — [illegible]

Velik porast obtoka bankovcev v državi v minulem letu 1939. Promet bankovcev se je v minulem letu povečal za 2 milijardi in 93 milijonov. Ob početku leta je znašal okoli 7 milijard in koncem leta znaša nad 9 in pol milijard. Poročilo narodne banke pravi, da so temu pojavu vzrok vojne in gospodarske razmere, kar opažamo tudi po drugih državah.

Prebitek državnih financ. Finančni minister objavlja obračun prejemkov in izdatkov za prvih osem mesecev in november 1939. Dohodki v tej dobi znašajo 8.547.4 milijone, stroški pa 7.824.1 milijona dinarjev, torej prebitka 723.3 milijona dinarjev.

Zakaj je nemška marka na naših borzah predmet borznih spekulacij? Kakor znano, trgovina z Nemčijo ni svobodna, ampak vezana. Vsa vplačila za dobavljeno blago obračunavamo medsebojno v kliringu, na podlagi izmenjave blaga. Denar sploh ne prihaja v poštev kot plačilno sredstvo. Nemško marko je prepovedano izvažati in se je ne sme tudi ne uvažati v Nemčijo. Kljub temu pa nemška marka notira na naših borzah in se z njo vrše pravcate spekulacije. Prav te dni smo čitali, da se je njen tečaj dvignil celo na din 15, dočim je uradni tečaj za plačila v kliringu samo din 14.30. Mnenja smo, da bi se notiranje tečajev valut, ki ne prihajajo v poštev kot plačilna sredstva v prostem prometu moralo na borzah ukiniti. Dviganje tečajev vezanih valut more imeti edini namen, da se tečaj tuje valute umetno poviša in s tem ustvari podlago za kakšne bodoče trgovinske razgovore, pri katerih bi prizadeta država lahko terjala na podlagi dejanskega stanja priznanje višjega tečaja za svojo valuto, kot pa smo ga ji priznavali dosedaj, t. j. da bi za nemško blago v vrednosti ene marke morali dati naše blago ne več v vrednosti samo din 14.30, ampak najmanj din 15. Vlada naj se zanima, kdo je pri teh borznih spekulacijah udeležen in naj ukrene vse potrebno v zaščito tečaja našega dinarja.

Vpokojen je pomočnik glavnega ravnatelja državnih železnic Josip Cugmus v Beogradu, ki je bil nekaj časa direktor železnic v Ljubljani.

»Toti list« izide radi tehničnih ovir šele v torek, dne 16. t. m. Uprava.

Redna letna seja sveta balkanske zveze se bo vršila šele 23. februarja t. l. menda v Beogradu. [illegible]

Herriot zopet predsednik francoske zbornice. Na prvi seji francoske zbornice je bil zopet izvoljen za predsednika Edvard Herriot. Zanj je glasovalo 424 poslancev, proti pa 350.

Norveška bo ostala strogo nevtralna. Norveški zunanji minister Koht je imel ob koncu leta 1939 govor po radiu in je med drugim dejal, da vsa zgodovina Norveške kaže, da je vedno vodila politiko miru. — Tudi sedanji obrambni ukrepi države so posvečeni le ohranitvi miru. Kakor Norveška pozdravlja vsako podporo, ki jo bodo tuje države nudile njeni napadeni sosedi, vendar želi sama ostati strogo nevtralna.

Turčija in delovno pravo. Turčija je l. 1936 sprejela zakon o ureditvi delovnih odnošajev. Sedaj je poklicala nekega francoskega strokovnjaka, ki bo pripravil vse potrebno za izvajanje tega zakona.

Vojno mornarico nameravajo z ozirom na zapleten mednarodni položaj znatno pojačiti Zedinjene države. Zgrajenih bo 77 vojnih ladij in 31 pomožnih parnikov in je bil v to svrho že svojčas določen kredit v znesku 1300 milijonov dolarjev.

Bavarski princ Rupreht je te dni posetil papeža Pija XII., kar si razlagajo politični krogi tako, da se bo pričela akcija za posebno katoliško nemško državo, ki bi ji naj vladali potomci bavarske dinastije.

Dela hočejo. Lesno industrijsko podjetje Šipad v Bosanski Kostajnici je ustavilo obrat. 362 delavcev je bilo odpuščenih. Delavci pa so sklenili, da ostanejo v tovarni in na ta način prisilijo podjetje, da bo zopet začelo obratovati. Namestili so se v dveh barakah, kjer so preživeli novo leto in pravoslavni božič trdno prepričani, da bodo s svojo vztrajnostjo uspeli.

Taksa za stanovanja in lokale Pogodbe za najeta stanovanja in lokale na monopolskih blanketah se je s 23. decembrom 1939 podvojila. Taksa pa velja le za pogodbe, ki se sklepajo po 23. decembru 1939. Za pogodbe se uporabljajo še stare tiskovine, manjkajoča taksa se nalepi v kolekih.

Nov način taksiranja službenih pogodb. — Dne 23. decembra 1939 je stopila v veljavo naredba o taksah. Po tej naredbi se mora kolkovati vsak dokument, ki služi lahko za dokaz službenega razmerja (dekret o namestitvi, sejni zapisnik, zapisnik seje pristojnih organizacij, reverzi uradnikov, trgovska korespondenca itd.). Taksa znaša en odstotek dogovorjene plače za dobo treh let, če je službena doba določena; če ni določena, se plača za vsako leto en odstotek. Vajeniške pogodbe so izvzete.

Plinske maske si morajo nabaviti vsi državni in samoupravni uradniki takoj in sicer morajo plačati masko vsak sam; uradniki od 7. skupine naprej v 3 mesecih, ostali v 5 mesecih.

Tekstilna šola se osnuje v jeseni v Varaždinu.

Mraz je zavladal po vsej državi. V Skoplju je padlo pol metra snega in snežilo je tudi na Primorju, kjer so v toplem Dubrovniku merili te dni 14 stopinj pod ničlo. — V Rimu so pretekli teden imeli 30 cm snega prvič po 22 letih.

Zane Grey: 55

Mož iz gozda

»He, ti, — glej da se mi izgubiš!« je vpil Dale in zagnal palico v neko določeno smer. Mlad medved jo je naglo odkuril od ondod. Bil je majhen, ljubek, rjav in ko je bežal, je godel. Skoro nato pa se je zopet ustavil.

»To je sinček,« je rekel Dale, ko sta prišli dekleti. Izgleda mi, da je napol ogladnil odkar sem bil odsoten. Sedaj pa bi rad vse in vsega, posebno sladkor. Tu pri nas pa je sladkor bolj redek.«

»Ali ni srčkan? O, jaz ga ljubim!« je vkliknila Bo. »Vrni se, sinko. Pridi ljubček.«

Mali meh pa se ni ganil in je opazoval Daleja s svojimi svetlimi očmi.

»Kje je gospod Roy?« je vprašala Helen.

»Roy je odšel. Bilo mu je hudo, ker se ni mogel posloviti. Toda važno je, da spodaj v borovem gozdu poišče Ansonovo sled. Sledil mu bo in ako se bo tolpa približala Pini, bo pojezdil v vas in pogledal, kje tiči vajin stric.«

»Kaj pričakujete?« je vprašala Helen resno.

»Vse je lahko mogoče. Domnevam, da Al sedaj ve pri čem da je. Mogoče je že na poti v gore. Ako bo trčil ob Ansona, — potem lepo in prav, kajti Roy ne bo daleč proč. Ako pa bo našel Roya, potem bodo kmalu tu pri nas. Toda na Vašem mestu ne bi preveč računal s tem, da bomo Vašega strica skoro dobili pred oči. Zelo mi je žal. Storil sem kar sem mogel. Stvar je v resnici huda.«

»Ne imejte me za nehvaležnico,« je odvrnila Helen naglo. Kako jasno ji je dal razumeti, da bo morala sprejeti naše pomanjkanje in druge nevšečnosti, ako bo primorana sprejeti njegovo gostoljubje! »Vi ste dobri, — predobri. Postala sem Vaša velika dolžnica. Vedno Vam bom hvaležna.«

Dale se je vzravnal, med tem ko jo je gledal. Njegov pogled je bil oster, prodirajoč. V njegovem zadržanju je bilo nekaj čudovitega in nenavadnega. Ni treba povdarjati, da ni še noben človek tako govoril z njim!

»Prav lahko mogoče je, da boste morale ostati tu pri meni ,— tedne, — mogoče mesece, — ako bomo imeli smolo, da nas bo zamedel sneg,« je rekel počasi, sam preplašen radi teh svojih izvajanj. »Tu ste na varnem. Noben ovčji tat ne more najti tega taborišča. Tvegal bom vse, da vaju bom lahko brez nevarnosti spravil Alu v roke. Toda moram pa natančno vedeti, kako naj se lotim tega posla... Tako, — tu imamo več kot dovolj za jesti in razen tega je kraj prav prijazen.«

»Ljubek! Naravnost krasen!« je vkliknila Bo. »Ta prostor sem krstila za raj.«

»Raj,« je ponovil, tehtajoč besede. »Vi ste krstili ta kraj — in tudi reko. Rajska reka! Že dvanajst let prebivam tu, ne da bi bil mogel najti primerno ime za moj dom...«

»O, to me pa veseli!« je odvrnila Bo in oči so se ji zasvetile.

»Sedaj pa jejta,« je rekel Dale. »Upam, da vama bo ta puran prav dobro teknil.«

Na čistem platnu so stale ponve, iz katerih se je kadilo in dišalo, — poleg pečenega purana je bil prepražen prepečenec in omaka, zmečkan krompir, tako bel kot da bi bil skuhan doma, v pari kuhana posušena jabolka in surovo maslo ter kava. To bogato kosilo je presenetilo in vzradostilo dekleti; čim pa sta enkrat poskusili pečenega, divjega purana, je moral Milt zardevati nad pohvalo kakršne je bil deležen.

»Upam, — da strica Ala še najmanj en mesec ne bo semkaj,« je izjavila Bo, med tem ko je težko lovila sapo. Na njenem nosu in na obeh licih je bilo videti po en rjav madež, čudovito sumljivo blizu njenih ust.

Dale se je nasmejal. Bilo je prijetno slišati njegov smeh, kajti videlo se mu je, da ga ni vajen in da se zato smeje s težavo, kot da bi mu smeh prihajal iz globin.

»Ali ne bi hoteli jesti z nama?« je vprašala Helen.

»Da, zelo rad. S tem se prihrani na času in topla jed se bolj prileže.«

Sledili je daljši molk, ki ga je nenadoma prekinil Dale.

»Tom prihaja.«

Helen je s strahom in vzhičenjem opazila kuguarja, ki je izgledal v resnici krasna žival, ko je stopajoč na vseh štirih in držeč se pokonci, počasi dostojanstven in vendar ljubek prihajal bližje. Njegova dlaka je bila rumenorjava, poprskana z belosivimi lisami. Noge so mu bile upognjene, bil je velik in kosmat ter z ogromno glavo in velikimi rjavimi očmi. Naj si se je še toliko pripovedovalo, da je krotek, vendar je izgledal divje. Kot pes je prišel naravnost po poti in ko se je Bo obrnila, je stal neposredno za njo, da bi ga bila lahko z roko dosegla.

»Moj Bog!« je kričala Bo in dvignila svoji roki proti nebu. V eni roki je držala ogromen kos purana, in že ga ji je tudi Tom vzel iz roke, sicer ne zahrbtno, vendar pa je tako hlastnil, da se je Helen nehote zdrznila. Kot bi čaral, je puran izginil; Tom je stopil še tesneje k Bo. Strah, ki se je odražal v njenem obrazu, se je pretvoril v pravcato grozo.

»Mojega purana mi je ukradel!«

»Tom, sem,« je ukazal Dale strogo. Kuguar je, kot da bi se ne bilo ničesar zgodilo, krenil k njemu. »Sedaj lezi in se obnašaj kot se spodobi!«

Tom je počenil na vse štiri in položil glavo na svoji iztegnjeni, prednji šapi, in uprl prodirajoči pogled svojih lepih, svetlih rjavih oči v lovca.

»Ne hlastaj,« je rekel Dale, držeč pred njim košček purana, nakar je Tom zgrabil zanj nekoliko manj požrešno.

(Dalje prihodnjič.)

Iz naših krajev

HRASTNIK

Opozarjamo vse moške, ki so polnoletni, da so volilni imeniki razpoloženi na občini vsak dan od 8.—12. in od 14.—17. ure. Vsak naj se prepriča, ali je vpisan in če je pravilno vpisan, (zlasti ime, poklic, hišna številka itd.). Sedaj se pomanjkljivosti lahko popravijo brez reklamacije, t. j. uradno. Vse kaže, da bodo menda na spomlad razpisane volitve v skupščino in najbrž tudi v občino. Volilci, poglejte torej volilne imenike!

Zakaj pevski zbor »Vzajemnost II.« ni pel pri pogrebu g. E. Obermajerja? Pevski odsek »Vzajemnost II.« se čuti dolžnega pojasniti steklarskim delavcem, zakaj zbor ni sodeloval pri pogrebu g. E. Obermajerja. Kakor je znano, je zbor do sedaj sodeloval še pri vsakem pogrebu. Pogreb zgoraj imenovanega se je pa vršil en dan preje kot običajno, in odbor pevskega odseka ni bil pravočasno obveščen. Radi tega ni bilo mogoče zamenjati zaposlenih pevcev. Tako je zbor ostal brez tenorja. Upamo, da bo s tem pojasnilom prenehala neumestna kritika. V bodoče pa prosimo prizadete, da vsak pogreb pravočasno javijo odboru, da je še mogoče zamenjati zaposlene pevce z nepevci. Prijave sprejemajo ss. zborovodja Beutl Fr., Pfeifer M. in Maurer V. To v vednost vsem, da se v bodoče izognemo nesporazumu in kritiki. — Pevski odsek »Vzajemnost II.«

LAŠKO

Občinski upravi Ob strugi Savinje, v neposredni bližini dalmatinske gostilne imajo mnoge gospodinje iz raznih hiš, kjer nimajo pralnic, skupno perišče. Nujno pa prosijo občinsko upravo, da zgradi k Savinji primerno stopnišče, na koncu pa betonsko ploščo za stojišče peric. Ob času poplav, nizkega vodostoja in pozimi je pranje peric silno težavno, ker perišče ni urejeno. Ker je to perišče neobhodno potrebno in prizadetih peric veliko število, upamo, da bo občinska uprava sklepala na kaki seji tudi o tem ter ugodila tej upravičeni prošnji naših gospodinj. — Prizadete občanke.

Hudobija brez primere. V našem mestu imamo starega bivšega trgovca Časla, ki je precej živčno bolan. Trgovino je sicer opustil, ima pa še lepo posestvo. Ker je samec in že ostarel, mnogi pričakujejo to in ono dobroto od njega. Nekateri ga celo izkoriščajo. Tako so ga na poseben način pripravili do tega, da je brezplačno podaril parcelo [illegible] a sam pravi sedaj, da bi bilo bolje, če bi to zemljo podaril sorodnikom v obdelovanje. Nekateri pa siromaka celo zasmehujejo. Doma ima že cel kup sramotilnih pisem, ki mu jih pišejo neznanci. Nekateri namigujejo glede nakupa posestva, prevzema trgovine itd. V novembru je siromak v svoji osamljenosti pridno grabil listje, pa so mu dve noči zaporedoma prevrnili težek voz z listjem v strugo potoka. [illegible] Ne moremo razumeti, da imajo dandanes nekateri ljudje toliko zlobe v srcih in to na račun težko bolnih ljudi. Kje je tista tako opevana morala? Kje srčna omika in ljubezen do bližnjega? Imajo spoštovanje do premoženja, do človeka samega pa ne. Da, da, gospodje, malo manj besed, pa več dejanj!

JAVORNIK

Nova grobova. V teku 14 dni sta umrla pri nas dva zvesta borca za delavske pravice. Tik pred Božičem je omahnil s. Jože Palovšnik, star komaj 39 let. Zavratna bolezen na ledvicah je strla mlado življenje, ki je dajalo vse nade, da bo še mnogo koristnega storilo v borbi za delavske pravice. Pokojnik je bil zaposlen 13 let v martinarni KID in zapušča poleg mlade vdove dva otroka: dečka starega 6 let in hčerko staro komaj 10 mesecev. Pogreb o Božiču je pokazal, kako priljubljen je bil pokojnik. Sodelovali so javorniški pevci ter godba SMRJ. — 4. januarja t. l. pa je umrl na Javorniku v starosti 63 let s. Zupan Ivan, delavec iz mrzle valjarne KID. Pokojnik je bil 37 let zaposlen pri KID, nekaj časa tudi kot glavni strežaj v bolnišnici Bratovske skladnice. Zapustil je dva nepreskrbljena otroka. Pogreb na Tri kralje, z godbo SMRJ, je lepo počastil njegov spomin. — Obadva pokojnika, ki sta bila zvesta zaupnika SMRJ in pa funkcionarja gospodarskih organizacij, naj počivata v miru, njihovim preostalim pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Zahvala. Ob priliki težke izgube, ki me je tako nenadno zadela s smrtjo mojega moža Jožeta Palovšnika, tov. del. na Koroški Beli, izrekam s tem iskreno zahvalo vsem, ki so spremili mojega moža na zadnji poti, mu okrasili krsto s prekrasnimi venci in mi izrazili sožalje. Posebej se zahvaljujem kovinarski godbi in pevcem DKD »Enakosti« za ganljive žalostinke, delavskemu podpornemu društvu za venec, obilno udeležbo članstva in podporo. Zahvaljujem se tudi martinarskemu podpornemu fondu za venec in podporo, vsem martinarjem za številno udeležbo in prostovoljno podporo, vsemu osebju bratovske skladnice s posebno zahvalo g. dr. Čehu in g. Saksidi, dalje vsem pokojnikovim znancem, prijateljem in sorodnikom, ki so na katerikoli način sočustvovali z nami ter ga v tako velikem številu spremili k poslednjemu počitku. Še enkrat prav vsem najiskrenejša zahvala. — Koroška Bela, dne 10. jan. 1940. — Palovšnik Jerica, l. r.

GUŠTANJ

Sedež družbe, ki je lastnica naše jeklarne, so prenesli v Beograd. »Slovenec«, ki je nekoč o takih prenosih mnogo pisal in protestiral, o tem prenosu začudo molči. Zakaj le?

LJUBLJANA

Za dražbo krzna, ki bo v Ljubljani na velesejmu dne 22. t. m., je močno zanimanje tudi v inozemstvu in je pričakovati dovolj kupcev. Pošiljke krzna prihajajo iz vseh predelov države, mnogo slovenskih lovcev pa oddaja svoj letošnji pridelek kar osebno v pisarni na velesejmu. Vse blago bodo strokovnjaki pregledali in prebrali. Kdor ima še krzno doma, naj ga nemudoma pošlje na naslov »Divja koža«, Ljubljana — Velesejem.

MARIBOR

Smrtna nesreča na glavnem kolodvoru. V četrtek, dne 11. t. m. je pri premikanju vagonov na glavnem kolodvoru po nesrečnem naključju prišel pod kolesa 45-letni premikač Franc Lorberk. Nesrečnega premikača je grozno razmesarilo in je obležal na licu mesta mrtev. Glavni vzrok nesreče je gotovo iskati v poledici, ki je terjala že ogromno število smrtnih žrtev, zlasti med premikači. Železniška služba je odgovorna in naporna, posebno v zimskem času so premikači, kakor tudi ostalo vlakospremno osobje vedno v življenjski nevarnosti, zato se delo, ki ga opravljajo železničarji, [illegible] premalo ceni. Za varnost železniškega osobja pa bi bilo potreba uveljaviti v prometu vse najnovejše tehnične izume, s čemur bi se znatno omejile žrtve, ki jih terja železniška služba.

Poslovne knjižice za delavce so v nekaterih strokah priskrbela skupno obrtniška združenja, s čemer je bilo olajšano prizadetim delavcem in vajencem nabava teh knjižic in so zlasti prihranili na času, ker jim ni bilo treba čakati, da bi prišli na vrsto. Dočim je večina združenj to delo izvršila brezplačno, pa zahteva Združenje frizerjev v Mariboru celo od vajenk in vajencev, da morajo plačati din 5 stroškov. Znano je, kako bedno živijo baš vajenci v frizerski stroki, zato je to postopanje prizadetega združenja nepojmljivo, zlasti še, ker so od tega imeli dobiček predvsem mojstri, ker vajencu ali pa vajenki ni bilo treba čakati na policiji in so jih med tem lahko porabljali v brivnicah in frizerskih salonih. Nabavo poslovne knjižice, ki stane din 10, je odredila oblast, zato ni na mestu, ako se ti izdatki še povečajo, saj zlasti danes, ko draginja narašča, tudi ta mali znesek roditelji težko pogrešajo. Upoštevati je treba, da morajo roditelji skrbeti za vajenca štiri dolga leta, ko pa postane pomočnik, pa v neštetih primerih postane brezposeln in ostane še nadalje v breme svojim roditeljem. Pred brezposelnostjo pa jih ne bo mogla zaščititi niti poslovna knjižica, najbrž pa tudi ne združenje, čeprav sedaj pobira po din 5 za nabavo poslovnih knjižic.

Pomanjkanje bencina in stroga določila o omejitvi voženj zasebnih avtomobilov bo povzročilo veliko brezposelnost med poklicnimi šoferji. V tej stroki je že doslej vladala velika nezaposlenost, ki se bo pa še znatno povečala z ozirom na to, da se smejo zasebni avtomobili uporabljati le tekom dneva, dočim je ponoči, zlasti pa od sobote opoldne do ponedeljka zjutraj prepovedan vsak promet luksuznih avtomobilov in se jih smejo posluževati le zdravniki za obiskovanje bolnikov na domu. Tudi temu vprašanju bi morali merodajni krogi posvečati več pažnje, ker je izključeno, da bi odpuščeni šoferji mogli dobiti zaposlitev pri avtobusih in tov. avtomobilih. Pomanjkanje bencina je zavrlo vsako povečanje števila motoriziranih vozil, istočasno pa to tudi ogroža obstoj poklicnih šoferjev.

82 osebnih, 9 tovornih avtomobilov in 42 motornih koles je bilo do 31. decembra 1939 odjavljenih na področju predstojništva mestne policije v Mariboru. Odjave so posledica pomanjkanja bencina [illegible]

Zakaj je kava tako draga? Nek trgovec je dobil kavo, ki je, računano na podlagi originalne fakture in vštevši carino, stala 40 din kg. Ta trgovec pa prodaja kavo najslabše vrste po din 80 kg. Recite nam, zakaj je kava tako draga?

Radi šušmarstva nameravajo mariborski obrtniki tožiti tukajšnjo moško kaznilnico, v kateri se izdeluje zlasti tudi pohištvo itd., radi česar utrpijo obrtniki znatno škodo. Ker so bili vsi tozadevni protesti doslej brezuspešni, bodo obrtniki skušali potom sodišča doseči svoje pravice. Z ozirom na naraščajočo draginjo in splošni zastoj naročil, so s tem šušmarstvom silno prizadeti vsi v poštev prihajajoči obrtniki, ki morajo plačevati davke, dočim je kaznilnica vsega tega oproščena.

Za 27 milijonov dinarjev tobaka, cigaret, cigar itd. so prodali lansko leto v Mariboru. Prednjačijo seveda cigarete »Drava«, katerih so pokadili 29,773.400, »Ibar« 26,074.800, »Morava« 8,118.800, »Zeta« 14,381.200, »Mirjana« 1,140.200, »Neretva« 632.800, »Drina« 451.100, »Vardar« 137.100, »Šumadija« nekaj nad 25 tisoč, »Mignon« pa 13.000 kom. Tobaka za pipo je bilo prodanega 31.000 kg, prav tako se je pokadilo največ cenejših cigar. Tobaka za noslanje je bilo prodanega 493 kg, za žvečenje pa 381 kg.

Čajanka Krajevnega Medstrokovnega odbora se bo vršila v nedeljo, dne 14. t. m. s pričetkom ob 4. uri popoldne v organizacijskih prostorih, Sodna ul. 9-II. Vabljeni vsi člani in članice svobodnih strokovnih organizacij, ki so priključene KMO. — Krajevni medstrokovni odbor.

Predpustno veselico priredi pevsko društvo pekovskih pomočnikov v soboto, dne 20. januarja t. l. v veliki dvorani »Narodnega doma« kot doslej vsako leto. Pester spored. Igrala bo godba »Glasbenega društva žel. delavcev in uslužbencev«, pod vodstvom g. Maksa Schönherrja. Predprodajne vstopnice so cenejše in se dobijo pri vseh članih društva in v upravi našega lista.

Zelo hudo, pa bi se dalo odpomoči. »Slovenec« poroča, da je brezposelni delavec Stefan Kopač iz Mednega prišel v Maribor iskat dela. Tu je prenočeval v neki napol zgrajeni stavbi za artiljerijsko vojašnico skupaj z nekim neznancem. Kopač se je zaril v slamo in zaspal, ko se je zjutraj prebudil, je opazil, da mu je neznanec odnesel skoro vso vrhnjo obleko in čevlje ter še 150 din. — Tragično, zares tragično; ne samo to, da je revež okradel reveža, ampak tudi to, da morajo brezposelni prenočevati po napol dozidanih stavbah, v mrazu in prepihu. Taki slučaji bi se ne dogajali, ako bi azil za brezposelne v našem mestu služil svojemu namenu. Tako pa imamo azil in ga nimamo, brezposelni, ki si iščejo delo pa prenočujejo takorekoč pod milim nebom, namesto v postelji in na toplem.

Iz Nemčije prihajajo v zadnjem času domala vsi osebni in brzovlaki prazni. Pripeljejo se le nemški obmejni organi in pa potniki, ki potujejo v interesu nemške države.

Po uredbi o pobijanju draginje se bo moral zagovarjati nek trgovec iz Slov. Bistrice, ker ga je nek konzument ovadil, da mu ni hotel prodati četrt litra petroleja le, če bi kupil tudi drugo blago.

Poročila sta se prof. Emil Zmazek, znani pedagoški kulturni delavec in sin lani umrlega železničarja v pokoju Franca Zmazeka, ki nam bo vedno ostal kot naš zvest sotrudnik v blagem spominu, ter gospodična Lea Prah, diplom. filozofkinja. Čestitamo!

Tečaj za poučevanje angleščine priredi tukajšnji angleški klub. Prijave in informacije daje angleški klub, Krekova ul. 14, pritličje.

Redni občni zbor Zveze strojnikov, strojevodij in kurjačev bo v nedeljo, dne 14. januarja ob 9. uri dopoldne v prostorih Delavske zbornice (II. nadstropje) v Sodni ulici. Dolžnost vsakega strojnika in kurjača je, da se občnega zbora sigurno udeleži! — Odbor.

Proti škodljivcem sadnega drevja. Da se zatre San-Josejev kapar, ki je največji škodljivec sadnega drevja in ki se je pojavil tudi v območju mesta Maribora, mora mestna občina sestaviti seznam vseh sadjarjev v njenem območju z navedbo njih rodbinskih, premoženjskih in pridobitnih razmer. Mestno poglavarstvo v Mariboru vabi vse sadjarje, da gredo oblastvenim organom, ki bodo vršili zadevne poizvedbe v izvajanju odredbe banske uprave, na roko. Besedilo odredbe je razvidno iz razglasa na uradni deski mestnega poglavarstva.

Na Magdalenskem pokopališču na Pobrežju kradejo v zadnjem času tatovi z grobov vaze, luči itd., te dni pa je bil ukraden celo spomenik iz marmorja.

Zdravniško nedeljsko službo za nujno pomoč članom OUZD in njihovim upravičenim svojcem vrši v nedeljo, dne 14. januarja g. dr. Turin Ivan, Maribor, Linhartova ulica 12.

Narodno gledališče. Sobota, 13. jan. ob 20. uri: »Navihanka«. Znižane cene. Nedelja, 14. jan. ob 15. uri: »Zaroka na Jadranu«, ob 20. uri: »Konto X«.

STUDENCI PRI MARIBORU

Odkar se je delavstvo začelo boriti za izboljšanje svojega gospodarskega [illegible] **položaja v družbi,** se je zavedalo, da se v to borbo mora pritegniti tudi delavska mladina, [illegible] Tudi mi Studenčani morda več kot kdorkoli drugi občutimo težave, ki jih kot člani delavskega razreda moramo prenašati. Prenašamo jih, ker vemo, da v skupni borbi bomo vendar ostali zmagovalci. Kulturno - prosvetno delo, ki ga vrši naša »Vzajemnost« predstavlja seveda majhen del v velikem osvobodilnem boju delavstva. Društvo se zaveda, da je njegovo delo radi pomanjkanja primernega lokala, kjer bi nemoteno lahko delovalo in izvajalo svoj program, še mnogo bolj otežkočeno. Kot smo že obvestili našo javnost, je društvo zaprosilo občinsko upravo, ki še vedno razpolaga s primernim prostorom, naj nam ta prostor oziroma lokal odstopi. Žal nam je bila kljub tehtni utemeljitvi prošnja odbita. Navezani na gostilniške lokale nadaljujemo naše delo. Prijateljem iz Studencev naznanjamo, da imamo redne članske sestanke s primernim kulturno - prosvetnim programom vsak torek ob pol 20. uri v gostilni Kristovič, preje Šprej v Studencih. Sodrugi in sodružice, zavedajte se, da je »Vzajemnost« vaša organizacija, ki reflektira edino na vašo podporo! — Družnost! — Odbor.

SV. LOVRENC NA POHORJU

Ga ni bilo blizu. Priznati moramo, da na zadnje predavanje ni več prišel ovaduh, ki je pomladi z vso naglico tekel od Urbanca preko ceste pripovedovat, kaj je slišal na predavanju. Torej ga je le postalo sram svojega nečednega posla. Sicer pa bi mu bili delavci sami že pri vratih pokazali pot, kamor spada.

Vzgleden žagar. Na nedeljskem predavanju se je oglasil star »žagmojster«, ki so ga vsi navzoči poznali kot resnega in treznega moža in je povedal, da si je že pred dvemi leti na našem predavanju naročil »Delavsko Politiko«, ki se mu je tako priljubila, da sedaj vedno komaj čaka njenega prihoda. Obe leti jo tudi redno plačuje. Pri samotni žagi mu je »Delavska Politika« edina zabava in razvedrilo.

CELJE

Frizerski tečaj organiziranih brivskih pomočnikov lepo napreduje. Tečaj je pred kratkim začel in se ga udeležuje prav lepo število pomočnikov-članov ter poteka po vzoru ljubljanske in mariborske organizacije, zelo uspešno. Učitelja imamo zelo dobrega in potrpežljivega, za kar so mu udeleženci tečaja hvaležni in z veseljem izvršujejo njegove naloge. Če se bo tako nadaljevalo, bo rodil tečaj prav lep uspeh. Kar z veseljem naprej!

Spor med hrvatskimi brivskimi pomočniki in predsednikom brivskega združenja g. Avgustom Tačekom še ni poravnan in bo najbrže prišlo do razprave pred sodiščem, ker pomočniki hočejo iti do konca. Razprava bo zanimiva.

JESENICE

Pomanjkanje vode na Jesenicah. V zadnjem mesecu, odkar sta huda suša in velik mraz, zlasti v gornje ležečih predelih, zelo primanjkuje vode. Premalo zajetij je eden od vzrokov, drugi vzrok je pa tudi sebičnost in brezbrižnost prebivalstva v nižje ležečih predelih (Stara Sava in drugje). Tam puščajo vodo cele noči odprto in marsikje teče voda v potokih ter nastajajo cela jezera, seveda potem nima voda v višje ležečih predelih dovolj pritiska. Tukaj bi morali vsi oni, ki tako šarijo z vodo, pomisliti na svoje someščane v višje ležečih predelih. Prav tako je vodovodna napeljava marsikje zamrznila — in teh zamrznitev bi bilo manj, če bi hišni gospodarji vsak večer odprli ventile, ki jih imajo v kleteh, pa bi voda — ko so jo ponoči zaprli — iztekla ter bi ne imelo kaj zamrzniti. Odkar so začeli vodo (od 8.—10. ure dop. ter od 1.—5. ure pop.) pripirati, je že nekaj boljše ter voda že tudi priteka v višje ležeča stanovanja in hiše. Precej bo pa pomaganega, ko bodo zajeti novi viri. Kolikor smo poučeni, občina že dela na tem in išče primerne izvire, ki jih bo zajela ter zlasti ločila nižje in višje ležeče kraje s posebnimi napeljavami. Z ozirom na to pa apeliramo zlasti na Higijenski zavod v Ljubljani, da z vsemi silami podpre stremljenje občinske uprave ter ji omogoči, da bo tudi v tem oziru zadovoljila potrebe jeseniškega prebivalstva. Hvaležni ji bodo vsi.

Za božičnico so dobili jeseniški delavci izplačano od KID: poročeni po din 300, samski po din 175, ženske po din 125, mladoletni po din 75. Skupno je bilo izplačanih okrog din 900.000. O tem izplačilu je bila napravljena posebna kolektivna pogodba, ki so jo podpisale NSZ, JSZ in ZZD, dočim strokovna organizacija Savez metalskih radnika sploh ni bila k podpisu povabljena, niti od tovarne, niti od ostalih strokovnih organizacij. Če bi bil to dodatek k stari pogodbi, bi to razumeli, ker stare pogodbe SMRJ še ni podpisal, ker pa je bila to povsem nova pogodba, je pa tako postopanje več kakor čudno.

Nedeljska zdravniška služba za mesec januar velja za vse družinske in zavarovane člane brez razlike na njih bivališče, in sicer: 1. in 14. jan. g. dr. Hafner Jože, 6. in 21. jan. g. dr. Čeh Milan, 7. in 28. jan. g. dr. Keržan Bartol.

Kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob 8. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) ter v ponedeljek ob 5. uri pop. za mladino po znižanih cenah velefilm »Festival lepote« (Olimpijada II. del). Med dodatki tudi zvočni tednik. — Sledi »Ulica brez radosti«.

SELNICA OB DRAVI

O delavski zaščiti in uredbi o pobijanju draginje bosta v nedeljo, dne 14. t. m. govorila ss. dr. Reisman in Eržen Viktor na predavanju, ki se bo vrsilo s pričetkom ob pol 9. uri dopoldne v gostilni Lipar. Delavke in delavci, udeležite se tega važnega predavanja v čim večjem številu. — **Sklicatelj.**

Dobrotljivost tam, kjer je potrebna. V naši občini imamo moža, ki je petičen posestnik in vrhu tega znan kot prijatelj in dobrotnik takih, ki imajo sami vsega dovolj, pa še kljub temu radi vzamejo, ako jim kdo kaj da. Mož si mogoče na ta način upa pridobiti večje zaslužnje na onem svetu. Pa si ga ne bo, ker daje tam, kjer ni potreba, za siromaka pa nima razumevanja. V svoji hiši ima neko stranko, ki mu mora odslužiti z delom poleti, pozimi pa niti tople sobe nima. »Stanovanje« je tako, da voda na štedilniku zmrzne. V stanovanje piha skozi vse mogoče špranje in si stranka, uboga para, pomaga na ta način, da si maši luknje s cunjami. Menimo, da bi bilo prav in pošteno, ako bi možakar enkrat pustil popraviti stanovanje zvesti duši, ki mu že toliko let gara.

Si bo treba zapomniti! V naši vasi smo delavci v velikem številu. Na žalost pa moramo ugotoviti, da nas ljudje, ki žive od našega denarja, prav nič ne upoštevajo. V novoletni »Delavski Politiki« smo zaman iskali kakšnega voščila od naših trgovcev, gostilničarjev, trafikantov, obrtnikov itd. Ali je naš denar res tako malo vreden? Zakaj pa v sosednjih Rušah vedo trgovci in drugi, kaj se spodobi? Delavci bomo morali pač pokazati, da znamo na enako odgovoriti z enakim. — Delavec.

Kitajska vlada za katero ne bo stal noben količkaj zaveden Kitajec. Tuje države kaj rade postavljajo vlade narodom, ki jih nameravajo zavojevati in proglašajo take vlade za prave načijonalne vlade. Te dni bodo Japonci postavili neko tako vlado na Kitajskem z nekim Vangčingvejem na čelu. Ta vlada bo toliko kitajska kot je japonska vlada v Tokiju. Za njo pač ne bo stal noben količkaj zaveden Kitajec. [illegible]

Zakon proti linčanju je sprejel ameriški parlament.

Halo! Halo! Kupujte, dokler še imamo veliko zalogo češkega in angleškega blago po znano nizkih in še starih cenah za damske in moške obleke, plašče, kostume, hubertuse, oficirske, financarske in železničarske uniforme itd.
Krojaške potrebščine! Velika odprodaja ostankov!
Češki magazin, Maribor pri glavni policiji

Ozadje vladine krize na Japonskem

l. 1940. — Pritisk Zedinjenih držav.

Japonski [illegible] prihaja v krizo. Vojna na Kitajskem je izčrpala japonske državne blagajne, ne da bi bila doslej prinesla odločitev. Umetno ustvarjena država Mandžukuo se živi samo z japonskim denarjem. — Na mejah proti Rusiji mora Japonska vzdrževati veliko vojsko. Njena zunanja trgovina je v opadanju, uvoz pa narašča, ker so potrebe Japonske vsled vojne vedno večje.

Odkar se je po svetovni vojni Japonska ločila od Anglije, je hodila svoja pota. Sprememba režima v Nemčiji in zbližanje med Nemčijo in Italijo, je pritegnilo Japonsko v krog teh dveh držav, [illegible] Zadnja leta se je japonski režim pri izvajanju svoje zunanje politike docela naslonil na ti dve državi, s katerima je nazadnje sklenil še takozvani pakt proti kominterni. Najprvo se je vrgla Japonska na Kitajsko. Tu je trčila ob Anglijo in Francijo ter Zedinjene države. Japonski režim je pravilno kalkuliral, da Anglija in Francija ne bosta nastopili na Kitajskem s tisto odločnostjo, kakor bi bilo pričakovati, ker ju bo od tega zadrževal položaj v Evropi. V tem položaju se je zdela Japonska sama sebi od sile močna.

Zato je kljub vojni na Kitajskem poskušala načeti tudi »ruski problem«. — Zapletla se je s Sovjetsko Rusijo v cel niz sporov. Deloma so bili ti spori za Japonsko neizbežni, da omenimo samo ribolovne pravice Japonske v ruskih vodah in pa izkoriščanje naftinih vrelcev ter drugih naravnih bogastev na ruskem delu otoka Sahalina po Japoncih. Rusija je s svojim zadrževanjem Japonsko še celo izzvala, ker ji je pričela delati težave, izkoriščujoč japonsko »zaposlenost« na Kitajskem. V odgovor na to je Japonska pričela otipavati rusko mejo na Daljnjem vzhodu v Zunanji Mongoliji, ki spada v rusko interesno področje. Naletela je slabo. — Toda še bi bila tvegala nove podvige, da ji ni sklenitev nemško-ruskega pakta prekrižala računov. — V morebitni vojni proti Rusiji se je Japonska zanašala na svojo zaveznico Nemčijo, sedaj pa je bilo očitno, da bi bila morala Japonska v tem slučaju raztegniti svojo fronto preko vse Kitajske in do mej Sovjetske Rusije ter se na vsej tej ogromni fronti sama spustiti v borbo.

Na kaj takega ni mogla niti pomisliti, zato je hočeš nočeš morala sprejeti »ruski kompromis« glede ribolovnih pravic in glede Sahalina. Niti to se ji ni posrečilo, da bi bila Ruse odvrnila od vmešavanja na Kitajskem.

Ko se je zapletla z Rusijo, je skušala Japonska omiliti nasprotja z Anglijo in Francijo. Ukinila je blokado mednarodnih koncesij, dočim je napram Zedinjenim državam sploh skušala voditi kolikor moč dobrohotno politiko, v nadi, da se ji bo na Kitajskem posrečilo ločiti Zedinjene države od Anglije in Francije. Ta poskus pa se je temeljito ponesrečil.

Zedinjene države so ostale solidarne z Anglijo in Francijo. Diplomacija teh držav je prav dobro razumela, da so njihovi interesi na Kitajskem varovani le tedaj, ako ostanejo povezane med seboj in se ne puste izigravati. Še več, te države namesto, da bi bile ostale v obrambi svojih interesov, so podvzele proti Japonski gospodarsko ofenzivo. Na plan so stopile Zedinjene države, od katerih je Japonska gospodarsko odvisna, kar se tiče dobav najvažnejših surovin. Zedinjene države so odpovedale le trgovinsko pogodbo.

Da bi potolažili Anglijo in Francijo, zlasti pa Zedinjene države, so pred par meseci v Tokiju izmenjali vlado, ki so ji naprtili krivdo za spore s temi državami. Nova vlada se je takoj lotila posla, da se sprijazni zlasti z Zedinjenimi državami. Ker ni šlo takoj, kot bi bilo treba, so se pričeli dobrikati »ruskemu medvedu«, da bi napravili primeren vtis v Londonu, Parizu in Washingtonu. Toda tudi to ni pomagalo. Zedinjene države kljub vsemu nočejo obnoviti trgovinske pogodbe, ki poteče 26. januarja.

Kako ogromne važnosti je ta trgovinska pogodba za Japonsko, se vidi iz tega, da se tudi sedanji vladi v Tokiju nevarno majejo tla pod nogami. Prenehanje te pogodbe pomeni takorekoč prisilno likvidacijo japonskega vpada na Kitajsko, če ne takoj, pa vsaj v doglednem času. Zato tudi obupni poskusi vlade v Tokiju, da bi našla Kitajce, ki bi ji v tem položaju pomagali iz zadrege, da bi z njih pomočjo rešila kolikor se da rešiti za Japonce na Kitajskem po tolikih letih strašnih človeških in finančnih žrtev.

Ako se vse to ponesreči, je zlom [illegible] na Japonskem neizbežen. [illegible]

Kramljanje o posledicah nepravilnega oblačenja v zimskih dneh

Ledenomrzlega decemberskega dne je postajal dr. X. na cestnem križišču. Veter je žvizgal in asfalt pod nogami je bil nesramno mrzel; razumljivo, da ni bilo nič kaj mikavno tako postopati in čakati na osebo, s katero je bil dogovorjen, ki pa ni vedela, kaj je točnost. In da bi si krajšal čas, je opazoval mimoidoče s kritičnim očesom zdravnika.

Po cesti navzdol pride dekle petnajstih, šestnajstih let. Nosi odprte gumijaste galoše, v katerih so nizki, lahki čeveljčki, noge pa dičijo tanke nogavice; telo je odeto v lahko, kratko oblekco, na kratkem jopiču se košati ošaben krznen ovratnik, v katerem se njen obrazek skoroda izgubi, posebno, ker je še glavica pokrita s klobučkom kaj čudne oblike. Ko je modna lutka stopicala mimo zdravnika, je šklepetala od mraza...

»Nenavadno,« si je mislil dr. X., »vedno sem se učil, da moram imeti noge vroče, glavo pa hladno; to dekle tu pa se ravna ravno nasprotno. Ni čudno, da tako trepeče...«

Prizor z nespametnim dekletom mu je bil ves dan pred očmi; in ko je zvečer prišel domov, si je mislil: »Ako sem pozimi segrel sobo do 15° C, medtem ko je zunaj 15° C mraza, ter odprl nato okno na stežaj, se je toplota porazgubila, dokler ni bilo končno v prostoru tako mrzlo kot zunaj. S telesom je sigurno isto. Kri ima temperaturo okoli 37° C, zemeljska skorja pozimi pri temperaturi 20° C pod ničlo do 5 stopinj nad ničlo; kamen je bolj mrzel, in še bolj mrzel kot kamen je asfalt; najbolj pa led. Ako torej stojim s svojimi 37 stopinjami toplote dalje časa na mrzlejšem predmetu, je naravno, da se toplota porazgubi in me prične zebsti; seveda bodo oropani svoje toplote najpreje nižje ležeči organi, posebno ledvice.

Naloga ledvic je, da odstranjuje urin potom dveh kanalov v mehur in od tod iz telesa. Ako pa zgube ledvice del svoje toplote, ne morejo več v redu vršiti svoje naloge, kakor se ne more kuhati v ponvi, če je premalo ognja. Posledica je, da urin ni pravilno prečiščen ali pa se ga premalo izloči in ti ostanki proniknejo v kri.

Tak je pričetek poznejših resnejših obolenj. Sigurno ste že opazovali, kako nosi potok nesnago v svoji strugi in jo ob kaki slučajni zapreki odloži, recimo v ovinku ali ob kakih koreninah; isto je s krvjo; v krvnem obtoku plovejo strupi, dokler se ob gotovi motnji ne nakopičijo na nekem mestu; taka motnja je lahko prehlad.

Če se ti strupi nasele v glavi, dobimo katar, lahko se nam vnamejo oči, dobimo bolečine v ušesih, zgodi se, da ne moremo spati in slično.

Če ima kdo šibka pljuča, se nakopičijo strupi v njih, katar s kašljanjem je zunanji znak takega kupičenja strupov; pri težjih slučajih nastane astma in bronhijalna obolenja.

Ako je želodec najšibkejši organ kake osebe, se slabe tvarine, ki jih ledvice niso odstranile iz telesa, usedejo tu, kar povzroči katar, pri težjih slučajih nastanejo krči, bolečine in končno celo tvori. Če se strupi nasele v sklepih, imenujemo to vnetje sklepov ali giht. Slični bolezenski pojavi so še revmatizem, neuralgija, neuritis, trganje v križu, išijas, žolčni kamni, krčne žile, različne kožne bolezni in drugo. Da odpravimo te bolezni in nevšečnosti moramo najprej očistiti črevesje, ledvice in mehur in nato izključiti možnost, da bi se nanovo pojavila v krvnem obtoku sečna kislina in drugi odpadki.

Čestokrat se kri sama čisti, tedaj opazimo kožne izpuščaje, gotove vrste lišajev, tvorov in slično; so ljudje, ki hočejo sedaj pregnati take izpuščaje z raznimi mazili, ne pomislijo pa, da s tem lahko povzroče notranja vnetja, ki se končajo večkrat s smrtjo.

Kaj je treba torej ukreniti? Zdravnik dr. X. ve natančno, kako se je treba ravnati. On pravi: telo je stroj, ki ga goni petero cilindrov in to koža, pljuča, srce, drobovje in ledvice. Najpreje je treba pomagati koži in ledvicam, da lahko v redu opravljajo svoje funkcije. To se doseže s toplimi kopelmi, vročimi obkladki in segrevajočimi mazili s katerimi se nadrgne okolica ledvic. Na ta način se lahko odstrani iz telesa sečna kislina in drugi strupi.

Drugi korak je očiščenje črevesnega kanala; najprimerneje je uporabljati v ta namen zelje in druga naravna sredstva.«

Do sem je premislil dr. X., kar vstopi v njegovo delovno sobo nek moški z vprašanjem:

»Vprašal bi vas rad, gospod doktor, kaj priporočate proti seneni mrzlici? Moja žena boleha namreč vsako poletje na tej neprijetnosti, pa so mi dejali, da bi morala sedaj v zimi napraviti kako zdravljenje.«

»Vaša žena je sigurno moderna ženska — kako spodnje oblačilo nosi?«, je bilo prvo zdravnikovo vprašanje.

»Ona nosi kratke, svilene hlačke in slično spodnje krilo.«

Pa se nasmehne dr. X.: »Ljubi mladi mož, če Vi res želite, da bo Vaši ženi pomagano, ji morate najpreje kupiti lepo, toplo spodnje perilo. Edina bolezen, na kateri boleha Vaša žena so s krvjo napolnjene ledvice. Isto je namreč pri večini naših žensk, ki se oblačijo po modi. In če se ne bo pričela oblačiti topleje, bo dobila še mnogo hujše bolezni, kot jo ima!«

»Dobro,« reče zakonski mož medlo, »poskusil bom to urediti — vendar, saj veste, kakšne so ženske v tem pogledu!...«

Dr. C. Q. Schilling.

6 velikih tovornih parnikov je kupila angleška vlada v Zedinjenih državah.

Med Anglijo in Švedsko je bil sklenjen trgovinski sporazum, kateremu pripisujejo v političnih krogih veliko pažnjo. Uvoz Anglije na Švedsko je že letos znašal 7 milijonov angleških funtov, izvoz Švedske v Anglijo pa 11 in pol milijona funtov.

LIBOJE PRI PETROVČAH

Rudarjem v premislek. V prejšnji številki »Delavske Politike« smo čitali, kako so naši rudarji pod pritiskom zapustili svojo organizacijo in postali pravi »divjaki«, ker sedaj niso nikjer organizirani. Gospodje, ki jim je vsaka organizacija rudarjev trn v peti in ki nikakor ne marajo, da bi se rudarji zbirali na klic organizacije, napravijo enkrat v letu izjemo, ko se po njihovem mnenju lahko snidejo vsi rudarji, t. j. na Barbarin dan. Seveda se tisti dan ne govori o organizaciji, ampak se veseljači in pri tem zginejo tiste nevšečnosti, ki jih gospodje vsak dan ustvarjajo, pa jih enkrat na leto skušajo prekriti malo z denarjem, malo s pijačo. Večina rudarjev ne misli globje, pa je tudi s tem zadovoljna. Pozneje se zopet pojavi nezadovoljstvo med njimi, toda tako nezadovoljstvo je od muh, če si ljudje ne upajo biti organizirani.

„Delavska Politika" ne dobiva nobenih subvencij, zato pocavnaj naročnino takoj!

Zaposlitev in zaslužek našega delavstva v Sloveniji

Pri OUZD v Ljubljani je znašalo število zavarovancev povprečno 100.740 (1084 manj kakor lani), in sicer moških je bilo 64.734, ženskih 36.006). Bolnikov je bilo 2896, torej 246 več kakor lani. Povprečna dnevna mezda je kljub draginjskemu valu znašala din 25.26, to je, dve pari več kakor lani v tem mesecu. — Celokupna zavarovana dnevna mezda je znašala din 2,544.407.60, to je, din 29.990 manj, kakor lani v istem mesecu.

Iz Češke

Zatvoritev dijaških domov. Vsled zatvoritve čeških univerz za 3 leta so se morali izprazniti tudi dijaški domovi v Pragi in v Brnu, ker so se dijaki razšli na svoje domove. »Lidove noviny« poročajo, da so sedaj izročili dom visokošolk »Budeč« v Pragi za nastanitev vajencev, za katere so na ta način pridobili 250 postelj. »Budeč« je imel krasno poslopje na Kr. Vinohradih in so našli tam gostoljubje tudi jugoslovanske dijakinje, med drugimi je tam študirala tudi hčerka umrlega jugoslovanskega politika Svetozarja Pribičevića. Razen tega ženskega dijaškega doma so imeli v Pragi še lep dom tudi za dijake in izredno krasno poslopje »Aleksandrov dom« za jugoslovanske dijake. Kaj je z usodo teh poslopij, iz časopisov ni razvidno.

Češko-moravski protektorat brez kave. Novoletni češki listi objavljajo razglas predsednika vlade, s katerim se z dnem 1. januarja 1940 prepoveduje prodaja kave vsake vrste, zelene ali pražene in se torej od tega dne naprej ne dobiva kava niti na listke, kot je bilo doslej. Izjemoma se more prodati kavo tudi še po 1. januarju bolnišnicam in zdravstvenim zavodom ter bolnim osebam na zdravniški predpis. Izjeme dovoljuje okrajni urad.

Dolžnost oddaje mleka. Vlada Protektorata je odredila v vseh okrajih Češke in Morave prisilno oddajo mleka. Le v onih krajih, kjer mleka radi prometnih težav ni mogoče odpošiljati dnevno, lahko kmetje mesto mleka dobavijo presno maslo.

Kaj je »Vlajka«? Časopisi večkrat poročajo o demonstracijah, ki jih prireja po raznih čeških mestih politična skupina »Vlajka«. »Čsl. Boj« poroča, da je fašistična »Vlajka« edina korporacija, ki ima pravico javnih prireditev, ima tudi svoj tisk, denar, radiooddajno postajo, [illegible]

Delavski pravni svetovalec

Plača in pokojnina banovinskega cestarja

Vprašanje: Star sem 77 let in še vedno delam kot banovinski cestar. Ali me ni dolžan cestni odbor upokojiti? Od plače mi tudi odtegujejo po 40 din mesečno. Ali utemeljeno? Kak je zakoniti delovni čas za cestarje? Pred nekaj leti sem namreč delal po 10 ur na dan, sedaj pa delam po 8 ur na dan.

Odgovor: Po uredbi, ki velja za banovinske cestarje, ima šele cestar, ki dovrši 30 let cestarske službe pravico do dosmrtne podpore v višini 50 odst. njegove poslednje mesečne plače. Ker Vi kljub Vaši starosti niste bili toliko let v službi, te podpore ne bodete mogli dobiti. Pač pa imate pravico do podpore od OUZD, ako ste že onemogli. Tistih 40 din Vam cestni odbor očividno odteguje za davke in za prispevke pri OUZD ter je ta odtegljaj upravičen. Delovni čas pa za cestarje ni po zakonu urejen, ker za nje ne velja zakon o zaščiti delavcev. Zato je ureditev delovnika prepuščena dogovoru. Plačila kakih nadur torej ne bodete mogli zahtevati.

Mezda za orožne vaje (Rajhenburg)

Vprašanje: Bil sem tri tedne na orožnih vajah. Ali lahko zahtevam za ta čas plačo od delodajalca, ali kake dajatve od bolniške blagajne?

Odgovor: Od bolniške blagajne ne morete zahtevati ničesar, pač pa Vam je delodajalec dolžan plačati za ves čas orožnih vaj, največ pa za 4 tedne, ako ste bili, predno ste šli na orožne vaje, pri njem že eno leto zaposleni. Če ste bili zaposleni manj kot eno leto, lahko zahtevate mezdo za en teden.

Dedščina (Hrastnik)

Vprašanje: Pred kratkim mi je umrla teta, ki mi je pred smrtjo obljubila, da mi bo zapustila del premoženja. Ali sem upravičen sedaj kaj zahtevati in kam naj se obrnem?

Odgovor: Ako je Vaša teta zapustila otroke ali vnuke, imate Vi dedno pravico po njej le, če je napravila pismeno ali ustmeno oporoko, v kateri Vas je postavila za dediča. Njena izjava, ki jo omenjate, je veljavna kot oporoka le, ako jo je podala pred tremi pričami, in če je izrecno izjavila, da ste Vi njen dedič, ali, da pripadejo Vam določeni predmeti njene imovine ali določen znesek denarja. Ako pa Vaša teta ni zapustila otrok ali vnukov, ste že po zakonu njen dedič, če ni napravila oporoke in zapustila vse zapuščine komu drugemu. Prijavite Vaše morebitne pravice pri sodišču, kjer teče zapuščinska razprava.

Služba pri vojaški upravi (Dolenja vas)

Vprašanje: Moj brat je soboslikarski in pleskarski pomočnik, pa želi stopiti v službo pri vojaški upravi in sicer v tovarni za izdelovanje aeroplanov ali v ladjedelnici ali v podobnem obratu. Je samski, vojaščine prost in nekaznovan. Kam se naj obrne s prošnjo?

Odgovor: Službo v obratih, kot jih navajate, se praviloma dobi le, kadar so taka mesta razpisana. Praviloma se to izvrši z javnim razglasom v »Službenih novinah« ali v dnevnem časopisju ter so tudi v teh razglasih navedeni pogoji za sprejem, kakor tudi določeno, na koga se prošnje naslavljajo, in kdo jih rešuje. Zato se bo moral Vaš brat zanimati za dnevno časopisje, ker je v zadnjem času dosti ponudb službe pri vojaški upravi.

LJUDSKA SAMOPOMOČ
v Mariboru, reg. pom. blagajna
znana domača zavarovalna ustanova v Dravski banovini, ki plodonosno deluje že od leta 1927 in je izplačala tekom obstoja nad 37 milijonov din na pogrebninah in doti.
Zavaruje za pogrebnino zdrave osebe obeh spolov od 17. do 70. leta do največ din 10.000·— in
za doto mladoletne od 1. do 16. do največ din 25.000·— plačljiva ob dovršenem 21. letu.
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNO IN BREZOBVEZNO POJASNILA

Za konzorcij izdaja in urejuje Adolf Jelen v Mariboru. — Tiska Ljudska tiskarna, d. d. v Mariboru, predstavnik Viktor Eržen v Mariboru.